

Türkiye'nin Stratejik Vizyonu 2023 | Stratejik Lokomotif Sektörler

TARIM, GIDA VE HAYVANCILIK 2023

Türkiye'nin Stratejik Vizyonu 2023 | Stratejik Lokomotif Sektörler

TARIM, GIDA VE HAYVANCILIK 2023

“Tarım Gıda ve Hayvancılıkta Dış Kapasite İnşası 2023

Orta Doğu, Yakın Asya ve Afrika” Çalıştayı

Sonuç Raporu

(26 Aralık 2013, İstanbul)

TASAM'ın girişimi ile T.C. Cumhurbaşkanlığı manevi himayelerinde başlatılan ve 6 yıldır devam eden “Türkiye'nin Stratejik Vizyonu 2023” projesi çerçevesinde 6 ana tema altında toplanan makro öngörülerin tamamlanması üzerine, Türkiye'yi 2023 hedeflerine ulaştıracak 10 stratejik lokomotif sektör belirlenmiş, çalışma ve eylem planı çıkarılmıştır. Tarım Gıda ve Hayvancılık 2023 çalışmaları kapsamındaki Çalıştaylar 26 Aralık 2013'te İstanbul Ortaköy'deki Princess Hotel'de yapıcı ve samimi bir ortamda gerçekleştirilmiştir.

TASAM tarafından “sektör aktörlerine” yönelik düzenlenen ve tarım, gıda, hayvancılık politikalarında meydana gelen değişim ve gelişmelerin ayrıntılı şekilde irdelendiği Çalıştaylarda; “Tarım Sektöründe İnovasyon, İnsan Kaynağının Dönüşümü ve Rekabetçi Kurumsal Kapasite 2023”, “Tarımda Markalaşma ve Özgün Ürünler 2023”, “Tarım Gıda ve Hayvancılıkta Dış Kapasite İnşası 2023 - Orta Doğu, Yakın Asya ve Afrika”, “Çin, Hindistan ve Rusya ile Arjantin ve Brezilya; Rekabet ve Fırsatlar 2023”, “Bölgesel Kalkınma Projeleri (GAP, DAP, DOKAP, KOP vb): Potansiyel ve Fırsatlar”, “Kırsal Kalkınma, Çok Boyutlu Üretim Güvenliği 2023” temalarındaki Çalıştaylar 3 ayrı salonda eş zamanlı olarak gerçekleştirilmiştir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Dilek Heperkan'ın moderatörlüğünü üstlendiği “Tarım Gıda ve Hayvancılıkta Dış Kapasite İnşası 2023 - Orta Doğu, Yakın Asya ve Afrika” Çalıştayı'na TAGEM Tarım Uzmanı Suat Yılmaz, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müşaviri Ömer Altıntaş, TÜBİTAK'dan Muharrem Dilbirliği, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdür Yardımcısı Nevzat Birişik, Gaziantep Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Selahattin Bekmez, TMO Müşaviri Uğur Erkeymaz, BUGEM'den Ziraat Mühendisleri Ezgi Çoban, Kadriye Yılmaz, Serpil Erkul, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndan Dr. Serdar Günyel ve TRGM Pazarlama Dairesi'nden Lokman Ramazanoğlu konuşmacı olarak katılmışlardır.

Bakanlık temsilcileri ve çok sayıda akademisyen ile kurum, sektör ve medya temsilcilerinin katılımı ile interaktif bir ortamda gerçekleştirilen Çalıştay'da planlanan konular, programa uygun olarak tüm yönleri ile ele alınmıştır. Toplantı sırasında ortaya konan görüşler bu raporda özet olarak sunulmaktadır.

Dünyada 1960-2010 arasındaki hayvancılık, gıda ve tarımda yaşanan gelişim süreci dikkate alındığında tarım alanlarına suyun ulaştırılması ve gübreleme konusu başta olmak üzere teknolojiye gelişmelerin doruk noktasına ulaştığı gözlemlenmektedir. Aynı zamanda mevcut üretimde ürün kayıplarının minimum düzeye indirilmesi ve nitelikli hammadde temini için “İyi Tarım Uygulamaları” ve HACCP gibi sistemlerin uygulanmasının yanında, kurutma ve depolama gibi ürün güvenliğini/güvenilirliğini doğrudan etkileyen mühendislik uygulamalarına işlerlik kazandırılması önemlidir. Bundan sonraki tarımsal gelişmelerin de, yeni arazilerin tarıma açılması noktasında gerçekleşeceği anlaşılmaktadır. Bu yeni tarım arazileri ise ağırlıklı olarak Çin, Arjantin ve Rusya’da yer almaktadır.

Türkiye'nin tarımda dış kapasite inşası anlamında Ortadoğu, Yakın Asya ve Afrika bölgelerinde yetersiz kalmaması için dikkate alınması gereken hususlar şöyle sıralanabilir:

- 1. Dış ülkelere insan kaynakları kapasite inşası** (örneğin; önemli ülkelere tarım müşavirlerinin atanması, ülkeleri takip edecek tarım masalarının kurulması)
- 2. Mevcut ve olası pazarların değerlendirilmesi için mevcut birimlerin yönlendirilmesi gerekiyorsa yeni birimlerin oluşturulması**
- 3. Tarımsal yatırımların kişi ve kurumların dışa açılmaları için özendirilmesi** (örneğin; Türkiye'nin Bölge ülkelerine göre yüksek olan [petrol, iş gücü vb.] üretim maliyetlerinin aşağı çekilmesi)
- 4. Dış kapasitenin artırılması için “gıda güvenliği/güvenilirliği - üretim” ilişkisinin öncelikli alan olarak ülke politikasında yer alması**
- 5. Gıda güvenliği/güvenilirliği - üretim ilişkisinin kurulması için; Kamu - Akademisyenler - Özel Sektör - Birincil Üreticiler gibi paydaşların ilişkilerinin güçlendirilmesi, öncelikli konuların belirlenmesi ve potansiyelin toplum yararına dönüştürülmesi ile ilgili planlama ve çalışmaların yapılması**
- 6. AR-Ge, yayın ve tanıtım konularının yeni bir bakış ile ele alınması**
- 7. Farklı ülkeler ile ihracat-ithalat anlaşmaları yapılması, o ülkelere arazi temini ve orada ürettiklerimizin 3. ülkelere satışı için gerekli çalışmaların yapılması**

Eksikliklerin ve önerilerin üzerine yanlış stratejinin doğru taktiklerle yapılması, doğru yöne sevk anlamına gelmez. Türkiye burada belirtilen eksikliklere doğru stratejilerle yaklaşmalıdır.

Tarım, gıda ve hayvancılıkta dış kapasite inşasına dair Türkiye'nin önündeki fırsatlar; özellikle Yakın Doğu, Yakın Asya ve Kuzey Afrika pazarlarına yakınlığı, biyolojik çeşitliliğin fazlalığı, küresel iklim değişikliğinin ülkemizin menfaatine olması ve Türkiye’ni geçiş ülke konumunda bulunması olarak ifade edilebilir.

26 Aralık 2013, İstanbul